

Bod č. Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál pre rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

24. apríla 2014

Návrh

Podpory zámeru kandidatúry hlavného mesta Bratislavy na titul Európske hlavné mesto mládeže 2018

Materiál predkladá:

Ing. Martin Berta, CSc.
podpredseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Podpora zámeru kandidatúry hlavného mesta Bratislavy na titul Európske hlavné mesto mládeže 2018
4. Stanoviská komisí

Zodpovedný:

Ing. Roman Csabay,
riaditeľ Odboru školstva, mládeže a športu
Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Bc. Jana Dúbravková
oddelenie mládeže a športu

Bratislava
apríl 2015

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. / 2015

zo dňa 24. 04. 2015

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A . s c h v a ľ u j e

podporu zámeru kandidatúry hlavného mesta Bratislava na titul Európske hlavné mesto mládeže 2018

B . u k l a d á

predsedovi Bratislavského samosprávneho kraja zaslanie podporného listu na kandidatúru Bratislavy v predpísanej forme

Termín: máj 2015

Dôvodová správa

Európske mládežnícke fórum v Bruseli (European Youth Forum) je organizácia, ktorá zastrešuje národné mládežnícke skupiny z celej Európy a každoročne vyhlasuje súťaž o Európske hlavné mesto mládeže. Proces prípravy kandidatúry Bratislavy na Európske hlavné mesto mládeže na rok 2018 zastrešuje občianske združenie Európske hlavné mesto mládeže Bratislavy.

Projekt Európske hlavné mesto mládeže je určený pre cieľovú skupinu mládeže od 13 do 35 rokov. Cieľom politiky mládeže je podporovať prácu s mládežou, ktorá podporuje občiansku a akademickú participáciu, neformálne vzdelávanie, dobrovoľníctvo, podnikavosť a kreativitu, inklúziu znevýhodnených skupín s cieľom formovať zručnosti, znalosti, hodnoty a postoje mladých. Európske hlavné mesto mládeže má za cieľ posilniť vzťahy medzi európskymi inštitúciami a inštitúciami na miestnej úrovni uplatňovaním spoločných európskych cieľov v oblasti politiky mládeže. Vďaka tomuto projektu dostáva mládež priestor na diskutovanie, realizovanie sa a aktívne zapájanie v meste, aby ho propagovalo a zlepšovalo život v ňom.

Každý projekt, ktorý je zameraný na posilnenie postavenia mladých ľudí v spoločnosti, vedie k lepšej budúcnosti. Sám názov Európske hlavné mesto mládeže je vyhlásenie (oznam), že samospráva vytvára priestor pre skupinu mladých ľudí, ktorí sa prostredníctvom aktivít podieľajú na zlepšovaní života v meste, v ktorom žijú.

Projekt poskytuje jedinečnú príležitosť pre vybrané mesto v najbližších niekoľkých rokoch pracovať na vytvorení štandardu excelentnosti, od ktorej sa budúce Európske hlavné mestá mládeže budú učiť a čerpať inšpiráciu. Európskemu hlavnému mestu mládeže je poskytnutý priestor na predvedenie svojich kultúrnych a odborných myšlienok týkajúcich sa mladých ľudí v európskom meradle. Projekt Európske hlavné mesto mládeže je ambicióznym projektom, ktorý sa významným spôsobom môže dotýkať budúcnosti mesta Bratislava. Prostredníctvom atraktívneho a kreatívneho konceptu programu, ktorý bude jednak odzrkadľovať potreby mladých ľudí, zároveň identitu mesta, jeho históriu a jedinečnosť, naskytá sa príležitosť v európskej dimenzii prezentovať ambíciu mesta podporovať činnosť a rozvoj mladej generácie.

Pre získanie titulu "Európske hlavné mesto mládeže" musí mesto prejsť najskôr výberovými procedúrami, ktoré trvajú približne jeden rok a začínajú vždy vo februári. Podaniu prihlášky zo strany občianskeho združenia Európske hlavné mesto mládeže Bratislava predchádzal schvaľovací proces. Mestské zastupiteľstvo schválilo podanie prihlášky na svojom zasadaní 5.2.2015. Iniciatíva viac ako 40 mládežníckych organizácií bola podporená bratislavskými poslancami spolu s primátorom hlavného mesta. Prihláška vypracovaná tímom mladých ľudí bola doplnená o letters of support (podporné listy) a odoslaná v dostatočnom predstihu Európskemu mládežníckemu fóru, ktoré následne zaradilo Bratislavu medzi ďalších 19 kandidujúcich európskych miest. Mestské zastupiteľstvo sa zaviazalo k úhrade všetkých nákladov spojených s podaním prihlášky.

Partneri majú možnosť vyjadriť súhlas s kandidatúrou na titul hlavné mesto mládeže podporným listom a majú možnosť sa zapojiť do organizovaných aktivít. Ak mesto bude vybrané za EYC a získa tento titul, v období 3 rokov má priestor na prípravu aktivít v danom roku. V tomto období majú mladí ľudia vo vedení EYC možnosť pripraviť si financovanie projektov, prípadne využiť možnosti, ktoré ponúka projekt ErasmusPlus.

Pre BSK nevznikajú žiadne náklady v súvislosti s podporným listom. Je vítanou alternatívou pokiaľ by BSK zvážil aj finančnú, či materiálnu podporu projektu v ďalšom postupe výberového procesu. Sú mestá, v ktorých mladí ľudia dokázali zabezpečiť celý priebeh výlučne zo zdrojov mimo rozpočtu samosprávy.

Opis štatútu podujatia, jeho význam a dosah, spôsob výberu kandidátov, prínos pre Bratislavský samosprávny kraj je popísaný v materiáli.

Európske hlavné mesto mládeže BRATISLAVA 2018

European youth capital BRATISLAVA 2018

EURÓPSKE HLAVNÉ MESTO MLÁDEŽE (EYC) je titul, ktorý udeľuje na jednoročné obdobie *Európske fórum mládeže* (European Youth Forum) ako organizácia zastrešujúca národné mládežnícke skupiny z celej Európy - národné rady mládeže a medzinárodné mimovládne mládežnícke organizácie zastupujúce záujmy miliónov mladých ľudí na celom kontinente. Aj napriek svojej krátkej histórii, titul sa udeľuje len od roku 2009, si vybudoval vysokú prestíž. Niektoré mestá sa uchádzajú o titul aj niekoľko rokov po sebe, ako napríklad Európske hlavné mesto mládeže pre rok 2016 - Ganja (Azerbajdžan), ale aj neúspešný Istanbul, či mnoho gréckych a ruských miest. Jednotlivé mestá, dokonca krajiny cez svoje ambasády lobujú za víťazstvo svojho kandidujúceho mesta.

Projekt Európske hlavné mesto mládeže je určený pre cieľovú skupinu mládeže od 13 do 35 rokov. Cieľom politiky mládeže je *podporovať prácu s mládežou*, ktorá podporuje občiansku a akademickú participáciu, neformálne vzdelávanie, dobrovoľníctvo, podnikavosť a kreativitu, inklúziu znevýhodnených skupín s cieľom formovať zručnosti, znalosti, hodnoty a postoje mladých. Európske hlavné mesto mládeže má za cieľ *posilniť vzťahy medzi európskymi inštitúciami a inštitúciami na miestnej úrovni* uplatňovaním spoločných európskych cieľov v oblasti politiky mládeže. Vďaka tomuto projektu dostáva mládež priestor na *diskutovanie, realizovanie sa a aktívne zapájanie* v kraji, aby ho propagoval a zlepšoval život v ňom.

Nakoľko ide o mladý projekt, práve mestá, ktoré tento titul získajú v najbližších rokoch sa stanú vzorom vytvárajúcim úroveň štandardu a dlhé obdobie budú považované ako otcovia hnutia pre posilnenie postavenia mládeže a všeobecne zjednotené spoločenstvo. Doposiaľ bol titul Európske hlavné mesto mládeže udelený nasledovným mestám: 2009: Rotterdam (Holandsko), 2010: Turín (Taliansko), 2011: Antverpy (Belgicko), 2012: Braga (Portugalsko), 2013: Maribor (Slovinsko), 2014: Solún (Grécko), 2015: Kluž (Rumunsko), 2016: Ganja (Azerbajdžan), 2017: Varna (Bulharsko).

Predloženie prihlášky

Mesto, ktoré malo záujem kandidovať o titul Európske hlavné mesto mládeže pre rok 2018 muselo predložiť prihlášku Európskemu fóru mládeže v elektronickej podobe najneskôr do 28.02.2015. Kandidatúru na titul Európske hlavné mesto mládeže môže podať výlučne kandidujúce mesto, a to prostredníctvom svojho štatutárneho zástupcu. Politikou projektu je však hľadanie odpovedí na potreby mladých ľudí prostredníctvom integrovanej politiky v oblasti mládeže "mladými ľuďmi pre mladých ľudí", a to prostredníctvom nezávislých lokálnych či regionálnych mládežníckych štruktúr, resp. koalíciou miestnych mimovládnych mládežníckych organizácií. Z tohto dôvodu proces prípravy na kandidatúru Bratislavy za Európske hlavné mesto mládeže 2018 dospel zo strany predstaviteľov mimovládnych mládežníckych organizácií pôsobiacich v Bratislavskom samosprávnom kraji k založeniu samostatnej organizácie - **občianskeho združenia Európske hlavné mesto mládeže Bratislava**, ktorého hlavným cieľom je vytvorenie platformy spolupráce mesta, Bratislavského samosprávneho kraja a čo najväčšieho množstva organizácií pôsobiacich v rozličných sektoroch mesta, kraja a priľahlých regiónoch.

Proces vyhodnotenia prihlášky

Proces vyhodnocovania prihlášky jednotlivých kandidátov prebieha v **dvoch fázach**. Prihláška každého mesta je hodnotená nezávislým konzultantom a následne porotou zloženou z odborníkov inštitucionálnej a občianskej oblasti, z miestnych a regionálnych orgánov a zástupcov súkromného sektora, médií, a to: Európsky parlament, Európske fórum mládeže, Rada lokálnych a regionálnych zastúpení v Európe (Council of local and regional authorities in Europe), Rada mládeže Rady Európy, Rada európskych municipalít a regiónov, Výbor regiónov, Euractiv, univerzity, súkromný sektor – väčšinou spoločnosť Microsoft. Na základe rozhodnutia poroty o splnení kritérií uvedených vo výzve, porota zverejní zoznam piatich kandidátov, ktorí postupujú do ďalšieho kola výberu so spätnou väzbou k prihláške, akým spôsobom by mohli svoj projekt vylepšiť.

Cieľom kandidáta je čo najlepšia implementácia odporúčacieho stanoviska poroty. Kandidujúce mestá majú príležitosť prezentovať svoje mesto, kraj a okolia, a program na stránkach Európskeho hlavného mesta mládeže. *Päť miest*, ktoré preukážu najväčší progres v napĺňaní stanovených cieľov postupujú do záverečnej fázy vyhodnocovania prihlášok.

Vítaz titulu Európske hlavné mesto mládeže pre rok 2018 bude slávnostne vyhlásený počas valného zhromaždenia Európskeho mládežníckeho fóra v novembri 2015.

Organizačné zabezpečenie projektu

Politikou projektu je hľadanie odpovedí na potreby mladých ľudí prostredníctvom integrovanej politiky v oblasti mládeže "mladými ľuďmi pre mladých ľudí". Mladí ľudia *musia byť zapojení* do procesu prípravy kandidatúry, realizácie aktivít počas EYC roka, rovnako do procesu vyhodnotenia projektu. Z prvotných stretnutí koordinačnej skupiny predstaviteľov miestnych, ako aj medzinárodných mimovládnych mládežníckych organizácií pôsobiacich v Bratislavskom samosprávnom kraji a priľahlých regiónoch, dospel proces prípravy kandidatúry k založeniu samostatnej organizácie - **občianskeho združenia Európske hlavné mesto mládeže Bratislava**. Práve cestou takejto strešnej organizácie, nadväzovaním spolupráce a spájaním jednotlivých existujúcich mimovládnych mládežníckych organizácií môže byť proces prípravy, realizácie a vyhodnotenia projektu, s cieľom implementácie jednotlivých rôznorodých skupín mládežníckej spoločnosti, efektívny.

Cieľom občianskeho združenia Európske hlavné mesto mládeže Bratislava je nielen *spájanie neziskových organizácií* v rámci prípravy kandidatúry, *nadviazanie spolupráce s Bratislavským samosprávnym krajom* a *realizácia aktivít* počas EYC roka, ale najmä udržanie nadviazanej spolupráce za účelom *udržateľnosti a dlhodobého efektu zapájania mládeže do rozvoja kraja a implementácie politiky v oblasti mládeže*.

Prínos pre Bratislavský samosprávny kraj

Cieľom projektu je *vytvorenie priestoru pre nové, kreatívne myslenie*, ktoré stimuluje kultúrny život a povzbudí mládež k aktivite v ich spoločnosti. Európskemu hlavnému mestu mládeže je poskytnutý priestor na predvedenie svojich kultúrnych a odborných myšlienok týkajúcich sa mladých ľudí v európskom meradle. Európske hlavné mesto mládeže *púta pozornosť médií*, čo vytvára priestor na zvýšenie popularity mesta aj ako turistickej

destinácie. Európske hlavné mesto mládeže je *logickým centrom pre organizáciu európskych a medzinárodných podujatí* súvisiacich s mládežou.

Koordinačný tím občianskeho združenia Európske hlavné mesto mládeže Bratislava, ktoré je iniciátorom kandidatúry, stanovil **päť základných pilierov**, ktorým sa chce počas EYC roka venovať cestou kultúrnych a športových spoločenských podujatí, workshopov, seminárov a konferencií. Ide o nasledovné témy:

- **Aktívne vzory (mladí lídri, dobrovoľníctvo):**
 - vytvorenie priestoru na prezentáciu mimovládnych mládežníckych organizácií, v ktorých sa krehujú mladé osobnosti a budúci lídri, ktorých môže mládež nasledovať
 - podpora dobrovoľníckych organizácií,
 - vytvorenie platformy na komunikáciu medzi mimovládnyimi mládežníckymi organizáciami,
 - snaha o premenu mladých neaktívnych ľudí na aktívnych občanov - prevencia sociálno-patologických javov (drogová závislosť, kriminalita),
 - centrálne voľného času.
- **Inovácie vo vzdelávaní (formálne a neformálne vzdelávanie):**
 - zredukovanie odlivu mozgov do zahraničia,
 - vytvorenie vzdelávacích kampusov – prepojenie medzi strednými a vysokými školami,
 - šport,
 - zriadenie žiackej rady na každej škole.
- **Participácia (občianske rozpočty):**
 - mládežnícke verzie komisií – napomáhať a sledovať výkon verejnej správy, zapájanie sa do života obce a kraja,
 - informovanie mládeže o fungovaní európskej únie a jej štruktúrach – na Slovensku vládne nízky záujem mladých ľudí o európske záležitosti.
- **Povedomie o ekologických súvzťahnostiach:**
 - tvorba bezpečných cyklotrás,
 - zvýšenie povedomia o skládkach odpadu a ich stave,
 - separácia odpadov – vytvoriť povedomie, ukázať schému fungovania, štatistiky, porovnávacie štúdie.
- **Križovatka (globálna európska, regionálna, lokálna participácia)**

Každý projekt, ktorý je zameraný na posilnenie postavenia mladých ľudí v spoločnosti, vedie k lepšej budúcnosti. Sám názov Európske hlavné mesto mládeže je vyhlásenie (oznam), že municipalita *vytvára priestor pre skupinu mladých ľudí*, ktorí sa prostredníctvom aktivít podieľajú na zlepšovaní života v kraji, v ktorom žijú.

Projekt poskytuje jedinečnú príležitosť pre vybrané mesto a kraj v najbližších niekoľkých rokoch pracovať na vytvorení *štandardu excelentnosti*, od ktorej sa budúce Európske hlavné mestá mládeže budú učiť a čerpať inšpiráciu. Európskemu hlavnému mestu mládeže je poskytnutý priestor na *predvedenie svojich kultúrnych a odborných myšlienok* týkajúcich sa mladých ľudí v európskom meradle.

Projekt Európske hlavné mesto mládeže je ambicióznym projektom, ktorý sa významným spôsobom môže dotýkať budúcnosti Bratislavského samosprávneho kraja.

Prostredníctvom **atraktívneho a kreatívneho konceptu programu**, ktorý bude jednak odzrkadľovať potreby mladých ľudí, zároveň identitu mesta a kraja, ich históriu a jedinečnosť, naskytá sa príležitosť v európskej dimenzii prezentovať ambíciu kraja podporovať činnosť a rozvoj mladej generácie.

Finančné aspekty projektu

Projekt Európske hlavné mesto mládeže nie je zo strany Európskeho fóra mládeže finančne dotovaný. Priestor na financovanie projektu je však poskytnutý v rámci rôznych programov Európskej únie, či už to sú Kohézne fondy, alebo program ErasmusPlus.

Pre získanie titulu "Európske hlavné mesto mládeže" musí mesto prejsť najskôr výberovými procedúrami, ktoré trvajú približne jeden rok a začínajú vždy vo februári. Ak mesto bude vybrané za EYC a dostane tento titul, má 3 roky na to, aby pripravilo v danom roku aktivity. Práve vtedy majú mladí ľudia, ktorí vedú EYC možnosť dobre pripraviť financovanie projektov alebo napríklad napísať ich cez ErasmusPlus. Sú mestá, v ktorých mladí ľudia dokázali zabezpečiť celý priebeh výlučne zo zdrojov mimo rozpočtu samosprávy.